

SZÜLŐKET ÖSZTÖNZŐ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA: EGY OTTHONI ANYANYELVI FOGLALKOZÁS VALIDITÁSVIZSGÁLATA

T-6

Haga Orsolya, Gál Franciska, Pintér Henriett

Semmelweis Egyetem, Pető András Kar

Kulcsszavak: anyanyelv-pedagógia; mesepedagógia; szülői programok

A közoktatási intézményekben a nevelési-tanulási környezetben az eddigi tradicionális folyamatot a világjárvány alatti karantén olyan változás elé állította, amely jelentős mértékben megterhelte a pedagógusokat, a szülőket és a gyermekeket egyaránt. A szülőknél ez azt jelentette, hogy napi készütségben kellett saját munkájuk mellett a gyermekük nevelési és tanulási feladatait megoldani. A karantén alatti nevelést-tanulást egyenesen kultúraváltásként is értelmezik a kora gyermekkori nevelésben (Kolosai, 2020). Haga (2021, 2022) kutatásai alapján a szülők motiválására az áramlatélmény (*flow*, Csíkszentmihályi, 1997) megélése az a tényező, amely hozzájárulhat az öröm forrásához, valamint a mesék, amelyek a beleélést segítik. Jelen kutatásunkban szülőket vontunk be egy háromnapos családi körben végezhető otthoni mesefoglalkozásba. Olyan mérést próbáltunk ki, amely otthon, családi környezetben alkalmazható szülő-gyermek anyanyelvi foglalkozás, mely a szülők ösztönzésének támogatására szolgál. A mérőeszköz részei: (1) egy mese három napra lebontva, (2) minden rész végén egy játék és (3) a Flow Szinkronizációs Kérdőív (Mogyoródi & Oláh, 2015). Arra kerestük a választ, hogy a tervezett mérőeszközünk segíti-e a szülőket a pozitív megélésben. A résztvevők bevonásához létrehoztunk egy adatbázist: 250 Pest megyei óvoda adatait rögzítettük, és a vezetőjükkal vettük fel a kapcsolatot, akik továbbították a szülők felé a részvételi lehetőséget. Nyolc szülőt vontunk be ennek eredményeként, akik vállalkoztak a háromnapos mesejátékra. A harmadik nap végén kitöltötték a kérdőívet (6/8), ami 28 kérdésből áll, a következő problémaköröket tartalmazta: (1) hatékonyság és összehangolódás a partnerrel, (2) bevonódásélmény és koncentráció a partnerrel, (3) motiváció és pozitív hatás a partnerre, (4) motiváció és tanulás a személyek számára, (5) koordináció a partnerrel tevékenység közben. A mérőeszköz érvényességének és hasznosíthatóságának feldolgozását esetelemzés formájában értékeltük. Két szülő érezte úgy, hogy teljes mértékben összhangban volt a gyermekével, négy jelentős mértékben érezte ezt, kettő érezte semlegesnek, három szülő érezte úgy, hogy teljes mértékben pozitív hatással van a gyermekére, öt szülő érezte, hogy jelentős mértékben; négy szülő érezte úgy, hogy jelentős mértékben összhangban érezte magát a mesével és a gyermekével, négy szülő érezte teljes mértékben az összhangot. A mesével kapcsolatban öt szülő érezte a pozitív élmény megélését a háromnapos mesemondás alatt, három szülő nem válaszolt. Eredményeink arra engednek következtetni, hogy van létjogosultsága ennek az otthoni anyanyelvi foglalkozásnak, ugyanis a váratlan helyzetekben szükség lehet olyan cselekvésekre (főként játékokra), amelyek elsősorban a szülők ösztönzésére, a számukra megélt pozitív élmények átélésének megélésére irányulnak, és kevésbé a gyermek anyanyelvi fejlesztésének szülői kötelességére.

Haga Orsolya Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjban részesül.